

An aerial photograph of a paraglider with a white and orange canopy flying over a vibrant turquoise lake. The surrounding landscape is lush green forested hills. In the foreground, a small island or peninsula is visible with a sandy beach, many colorful umbrellas, and a small building. The sky is clear and blue. The text 'Way Science' is overlaid in a large, blue, stylized font with orange horizontal bars behind it.

Way Science

VII Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція

«Сучасний рух науки»

на естетику слова. Така концепція відповідає пошукам Лесі Українки, яка в слові бачить непереможну силу духу і тому возвеличує. Теоретично сформульована О. Потебнею світоглядна позиція могутності слова в поезії Лесі Українки набуває практичної програмної реалізації.

Якщо зважити на те, що в українському культурному житті переважали реалістично-натуралістичні тенденції, то на противагу цьому, екзистенціальний порив Лесі Українки був зумовлений неоромантичним світовідчуттям, абсолютно самостійним, хоча у протиставленні натуралізму він спирався на українські літературно-мистецькі традиції, для яких провідним завжди був внутрішній світ людини, її індивідуальне неповторне екзистенційно спрямоване буття.

Список літератури:

1. Гундорова Т. Погляд на «Марусю» // Слово і час. 1991. № 6. С. 16.
2. Леся Українка. Твори: В 10 т. Т. 8. С. 74.
3. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. — 2-ге вид., переробл. і доп. — К.: Либідь, 1999. — 447 с. С. 37.

Сільськогосподарські науки

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ УРОЖАЙНОСТІ ОЗИМОГО ЖИТА ТА ЇЇ КЛІМАТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ В СТЕПУ

Орлик Дмитро Володимирович

аспірант

Вольвач Оксана Василівна

к.геогр.н., доцент

Одеський державний екологічний університет

м. Одеса

Для аналізу динаміки урожайності озимого жита використовувалися середньообласні дані по урожайності культури на території трьох степових областей України – Одеської, Миколаївської та Запорізької - за період з 1999 по 2018 роки, за даними обласних управлінь статистики. Розрахунок трендів здійснювався за методом гармонійних вагів, запропонованим в агрометеорології А.М. Польовим.

Результати цієї роботи представлені на прикладі Одеської області на рис. 1 та 2. На першому рисунку плавна лінія характеризує тренд урожайності, а ламана лінія - щорічні коливання урожайності за рахунок різних факторів, основу яких становить клімат.

Як видно з рис. 1, на протязі всього періоду досліджень відбувалось поступове збільшення трендової компоненти, що свідчить про підвищення рівня культури землеробства. Так, на початку періоду дослідження урожайність за трендом складала 17,0 ц/га, а до кінця періоду зросла до 27,2 ц/га, тобто на 60%.

Середня за роки досліджень урожайність склала 21,1 ц/га. Тенденція урожайності, визначена за допомогою методу гармонійних вагів, складає 0,63 ц/га, кліматична складова мінливості урожаїв (c_m) становить 0,2 ц/га.

Для виявлення в чистому виді впливу погодних умов окремих років на формування врожаю озимого жита у Одеській області розглянемо відхилення фактичних урожаїв від лінії тренду (рис. 2). За 20 років у 9 випадках спостерігались від'ємні відхилення, які досягали -9,5 -7,2 ц/га.

Найбільш несприятливими для вирощування озимого жита були 2003, 2007 та 2018 рр., саме у ці роки спостерігались найбільші від'ємні відхилення від лінії тренду – -9,5, -5,8 та -7,2 ц/га відповідно. Найбільш сприятливим для вирощування озимого жита був 2016 р., коли додатне відхилення від лінії тренду склало 8,1 ц/га. Також сприятливі для вирощування озимого жита погодні умови спостерігались у 2001, 2004 та 2008 рр., коли додатні відхилення від тренду склали 6,6, 4,9 та 4,8 ц/га відповідно.

У, ц/га

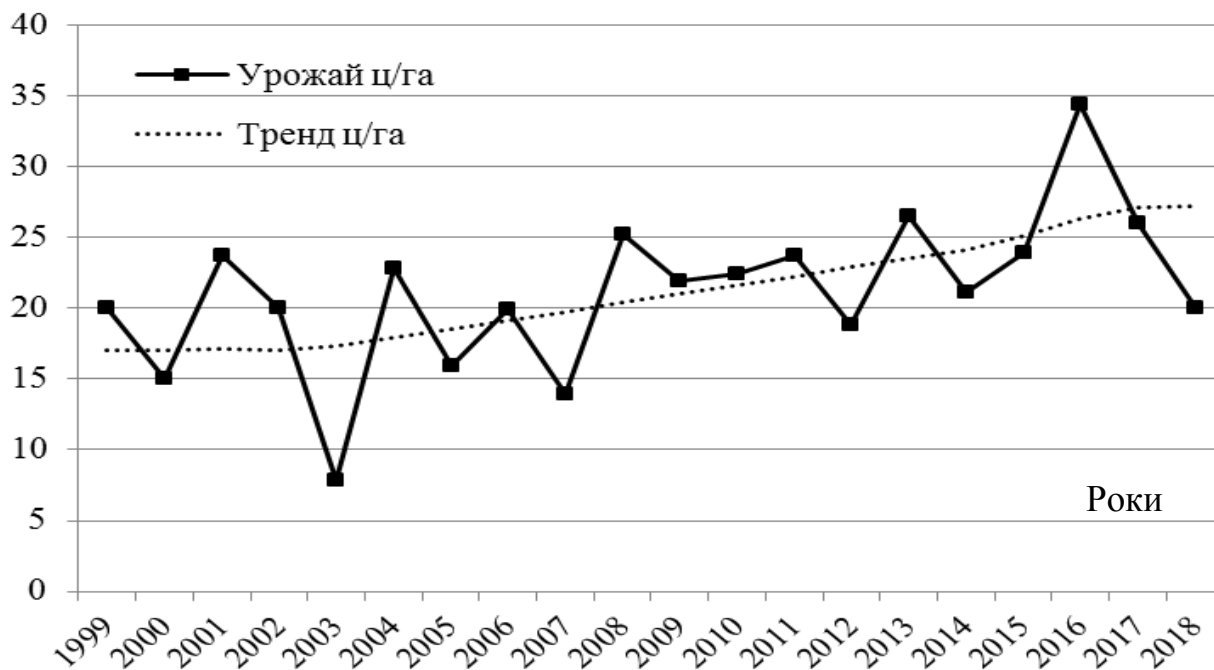

Рисунок 1 – Динаміка урожайності зерна озимого жита та лінія тренду в Одеській області

У, ц/га

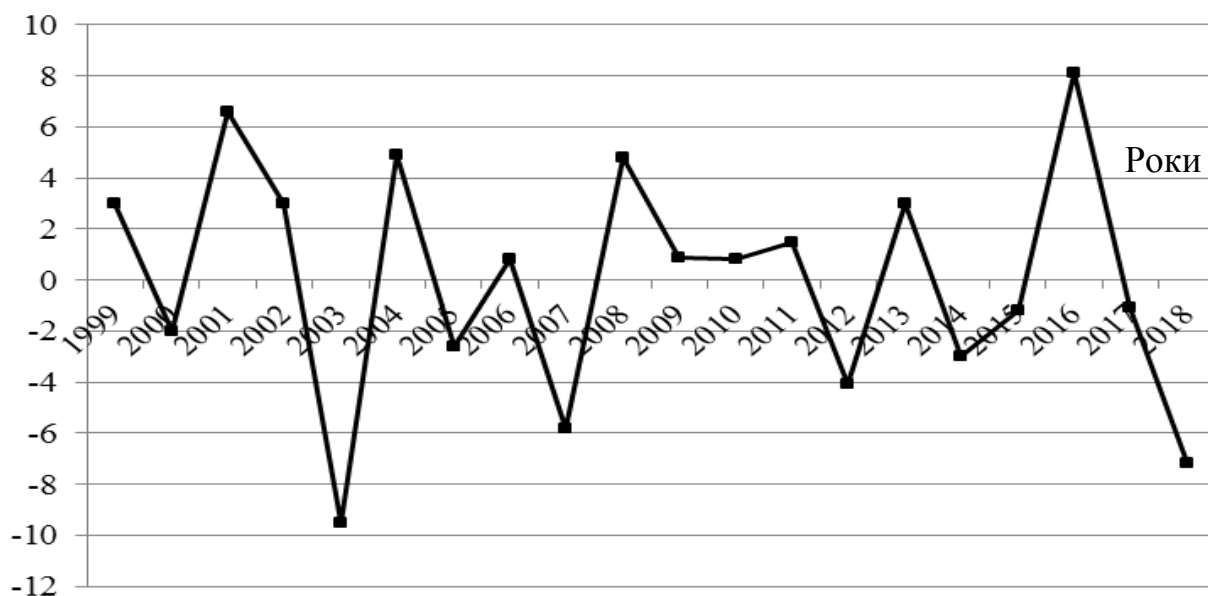

Рисунок 2 – Відхилення урожайності зерна озимого жита від лінії тренду у Одеській області

В.М. Пасов стосовно кліматичної складової мінливості урожаїв озимої пшениці та озимого жита для характеристики території вирощування культури пропонує такі градації: зона найменшої мінливості урожаїв або стабільних урожаїв ($c_m \leq 0,20$); зона помірно стійких урожаїв ($c_m = 0,21 - 0,29$); зона нестійких урожаїв ($c_m \geq 0,30$); зона дуже нестійких урожаїв ($c_m \geq 0,50$).

За результатами наших досліджень, кліматична складова урожаїв озимого жита в Одеській області є дуже незначною і складає 0,20, це свідчить про те, що територію області можна віднести до території дуже стабільних урожаїв. В Миколаївській кліматична складова становить 0,22, це свідчить про те, що територію цієї області можна віднести до зони помірно стійких урожаїв. Запорізька область відноситься до зони нестійких урожаїв так, як кліматична складова урожаїв озимого жита дорівнює 0,30.

Бібліографічний список

1. Рослинництво: Підручник / О. І. Зінченко, В. Н. Салатенко, М. А. Білоножко; За ред. О. І. Зінченка. - К.: Аграрна освіта, 2001. - 591 с.
2. Пасов В.М. Изменчивость урожаев и оценка ожидаемой продуктивности зерновых культур. Л.: Гидрометеиздат, 1986. – 115 с.

Сільськогосподарські науки

ВІДТВОРЕННЯ КОРИННИХ ДУБОВИХ НАСАДЖЕНЬ НАСІННЄВИМ ШЛЯХОМ

Остапчук О.С.

к. с.-г. н., доцент

Уманський національний університет садівництва

Ліс – це характерне угруповання деревних та інших рослин що здатні до самовідновлення. Старе покоління лісу відмирає, залишаючи замість себе